

UNIVERSITETET I BERGEN

Fakultet for kunst, musikk og design

MEDLEMMER:

Programstyreleder	Steinar Sætre, førstelektor	Møtt
Programkoordinator	Tom Eide Osa, førstelektor	møtt
Venskapeleg tilsett	Anne Skaansar, førsteamanuensis (forskningstermin, 2023)	Møtt
Venskapeleg tilsett	Katarzyna Julia Leikvoll, førsteamanuensis	Møtt
Venskapeleg tilsett	Anna Svingen-Austestad, førsteamanuensis	Møtt
Studentrepresentant	Maren Elise Ingeberg	Møtt
Vara for studentrepresentant	Ikkje valt	
Programstyresekretær	Fredrik Berntsen Due	Møtt

Møte 6/2023

Arkivnr: 2023/885

Protokoll møte i programstyret for PPU-KMD

Fredag 16.06.2023 kl. 09:00 – 11:00

Rom: Møterom 303 i M61

I. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Godkjent

II. Godkjenning av protokoll frå programstyremøte 05. mai 2023

Godkjent

III. Sakar

Sak 8/23

Møtedatoar for programstyret for studieåret 2023/2024

Programstyret vedtar møteplan for studieåret 2023/2024. Programstyret forbereder eit årshjul med tanke på programrevidering og programevaluering.

HAUSTEN 2023			
Uke	Dag	Dato	klokkeslett
35	Fredag	1. september	09.00-11.00
39	Fredag	29. september	09.00-11.00
43	Fredag	27. oktober	09.00-11.00
47	Fredag	24. november	09.00-11.00
VÅREN 2024			
Uke	Dag	Dato	klokkeslett
1	Fredag	5. januar	09.00-11.00
6	Fredag	9. februar	09.00-11.00
10	Fredag	8. mars	09.00-11.00
17	Fredag	26. april	09.00-11.00
22	Fredag	31. mai	09.00-11.00

Sak 9/23 Revidering av studieprogram

Programstyret tar med seg skrivet frå Tom Eide Osa inn i vidare arbeid med revidering av studieprogrammet. Skrivet er vedlagt protokollen.

Sak 10/23 Mal for praksisevaluering (ettersendast)

Vert overført til neste programstyremøte.

Sak 11/23 Studentevalueringar juni 2023

Vert overført til neste programstyremøte. Emneansvarlige vert oppmoda til å sjå på evalueringane til sine respektive emne.

IV. Orienteringar

Oppstartsveka

Plan for oppstartsveka er klar. Julia og Fredrik kommuniserer om informasjonsmøte og kva informasjon studentane får når.

Romsituasjon for PPU, både for 2023/24 og planer for nybygg

I det nye bygget er det eine rommet utvida for å ta omsyn til større studentgrupper.

Status, samarbeidsavtale om praksis med kulturskolen

Kontrakten er ikkje underskriven enno, men vi har ein positiv

Tal på søkarar PPU-KMD haust 2023

Me ligg godt an, men pr. d.d.. Ligg me 2 heiltidekvivalentar under måttalet på 31. 19 på KD og 11 på musikk. Me ser på høve til å sende ut eit 2. opptak på musikk til hausten.

Rekruttering av studentrepresentant for komande studieår

Eit val på avhaldas. Ein komande student har allereie sagt han kan vere valkomité. Fredrik og Julia har dialogen på når dette praktisk skal gjennomførast,

Tilbakemeldingar frå studentar på tampen av studieåret

Det har vore eit veldig godt år, og mange er fornøgde med gode lærarar og undervisning. Endringar i eksamen

Bemanningsressursar f.o.m. hausten 2023

V. Eventuelt

Bergen 19.06.2023

Steinar Sætre
Programstyreleder

Fredrik Berntsen Due
Sekretær

Programstyret PPU i kunst, musikk og design

Om helhet og sammenheng – kommentar vedrørende arbeid med ny studieplan for studieprogrammet PPU i kunst, musikk og design ved UiB

Bergen 15.6.2023

Bakgrunn

I forbindelse med at UiB opprettet det nye KMD-fakultet i 2017 ble det iverksatt arbeid med sammenslåing av eksisterende PPU-programmer i henholdsvis utøvende musikk (M) og i kunst og design (KD). Fra høsten 2019 ble studieprogrammet PPU i utøvende musikk ved Griegakademiet – Institutt for musikk utvidet med utdanningsløp for kunst og design, og endret navn til PPU i kunst, musikk og design (Universitetet i Bergen, u.å.). Det nye studieprogrammet integrerer KMD-fakultetes ulike fagområder, og tar også inn studenter fra fag som komposisjon, arkitektur, fotografi, animasjon med flere, og er formelt lagt til Griegakademiet – Institutt for musikk. De opprinnelige studieprogrammene har ulik historikk, men hadde til felles at de som det nye felles studieprogrammet er underlagt Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning (Kunnskapsdepartementet, 2015). PPU er en nasjonal kompetansegivende lærerutdanning som sammen med forutgående fagutdanning gir formell undervisningskompetanse i studentenes fagområder, typisk musikkfaget og kunst- og håndverksfaget i grunnskolen trinn 5–10, i videregående skoler, og i kulturskoler. I tillegg er en rekke andre yrkesroller aktuelle i kunstrelaterte virksomheter.

Rammeplanen stiller krav om at PPU-utdanninger skal ha 30 studiepoeng pedagogikk, 30 studiepoeng fagdidaktikk og 60 dager praksis. Fra rammeplanen § 1. Virkeområde og formål:

Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr praktisk-pedagogisk utdanning som er profesjonsrettet og basert på forsknings- og utviklingsarbeid og erfaringsbasert kunnskap. Utdanningen skal ha høy faglig kvalitet og skape helhet og sammenheng mellom fagstudier, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Utdanningen skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplaner for grunnopplæringen. (Kunnskapsdepartementet, 2015, min understreking)

En endring i det nye programmet er at M- og KD-studentene har felles pedagogikkundervisning, noe som medfører at gruppestørrelsene har økt betraktelig. I fagdidaktikk er studentene delt i M-didaktikk og KD-didaktikk. En annen endring er at KD-studentene nå kan ta programmet både på fulltid og deltid, mens det tidligere bare var mulighet for fulltid. Musikkprogrammet var opprinnelig et deltidsprogram med historikk tilbake til treårig faglærerutdanning. En tredje

endring er at antall fagpersoner som er fast tilknyttet programmet har økt, noe som medfører at studentene møter flere faste undervisere i programmet.

Hensikt

Målet med denne kommentaren er å peke på sentrale forhold som i større og mindre grad har blitt opplevd som problematiske i det nye studieprogrammet siden det ble innført i 2019. Kommentaren er basert på innspill fra studenter, fra ekstern fagfelle Signe Kalsnes ved Norges musikkhøgskole, fra administrasjon og faglig ansatte ved KMD, med mål om forbedring i form av redesign og ny studieplan med nye emneplaner. I sitatet fra rammeplanen over har jeg understreket at utdanningen skal skape helhet og sammenheng mellom fagstudier, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Fraværet av meningsfulle sammenhenger på ulike plan fremstår som en hovedutfordring i programmet slik det beskrives tydelig fra studentene i lokale evalueringer og fra studentrepresentant i programstyret. Forskning på PPU-utdanninger viser samme tendens:

... mange opplever at undervisningen i pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæringen foregår separat, og i for liten grad bygger på og støtter opp om hverandre. (NOU 2013:3, s. ii)

I tillegg til ønske om meningsfulle sammenhenger innad i studieprogrammet (mellom fagdidaktikk, pedagogikk og praksis) blir det også i rammeplanen stilt krav om sammenheng mellom PPU og fagstudier. I musikk er det nå mulig å ta PPU integrert i BA i uøvende musikk eller komposisjon på deltid over to år, og rammeplanen sier det skal være helhet og sammenheng også mellom fagstudier og PPU-utdanningen. Det fremstår som et lite utnyttet potensial å skape sammenhenger her, samarbeid som kan styrke både PPU og BA-utdanningen.

Forskning på lærerutdanning innbefattet PPU viser også at studentene kan se liten sammenheng mellom lærerutdanningen og slik de erfarer læreryrket senere, noe som gir at praksisopplæringen bør være så realistisk som mulig (NOU, 2013:3).

Å erfare PPU-utdanningen som preget av meningsfulle sammenhenger vil basert på dette dreie seg om å utforme et studieprogram med god indre sammenheng mellom de ulike emnene pedagogikk, fagdidaktikk og praksis. Dernest vil det både handle om å på den ene siden skape meningsfulle sammenhenger mellom PPU-utdanningen og studentenes faglige bakgrunn og kunstneriske virke og på den andre siden mellom PPU-utdanningen og de kunstpedagogiske yrkesfeltene utdanningene de kvalifiserer seg for.

Struktur

Studieprogrammets nåværende struktur skaper problemer på en rekke områder, noe som har både historiske og studieadministrative årsaker. I sin tid ble PPU-utdanningen i musikk under HF-fakultet pålagt at ingen emner skulle ha mer enn 15 studiepoeng, og at hvert emne skulle ha separate vurderingsordninger. Tradisjonen med et større FoU-arbeid som felles eksamen i pedagogikk og fagdidaktikk som er i tråd med rammeplanen ble dermed ikke mulig lenger. HF-

fakultet valgte å ikke ta hensyn til rammeplanen og fagmiljøets innspill og gjennomførte modulisering i 15 studiepoengs enheter. Dette ble begynnelsen på en økende fragmentering og medfølgende mindre opplevd sammenheng på programmet. I en viss grad ble dette på musikk kompensert ved at fagpersonale var stabilt, lite og samlokalisert, og dermed basert på at dyp erfaringskunnskap kunne bidra til sammenheng på tvers av emner. Med flere ansatte, manglende samlokalisering av ansatte og innlemming av KD-studenter i studieprogrammet ble denne muligheten for kompensering av strukturelle problemer i praktisk gjennomføring mindre, f.eks. konkret ved at lærere i pedagogikk i mindre grad eller ikke i det hele tatt er samme lærere som i fagdidaktikk. En annen stort strukturelt problem er at slik programmet er organisert nå går alle emner over to semester, og eksamen ifølge reglementet kun kan være i andre semester. Dette fører særlig for fulltidsstudenter til stor opphopning av ulike eksamener i fire emner i vårsemesteret, i tillegg til praksis. Koordinering av eksamener i de ulike emnene har vært en konstant utfordring i det nye programmet, der det særlig for heltidsstudentene er mange mindre eksamener som det er utfordrende å legge slik at det blir en faglig fornuftig progresjon og rimelig arbeidsbelastning.

Oppsummert kan nåværende studieprogram fremstå som i større grad å være styrt av ytre pålegg og rigide strukturer enn av faglige vurderinger. Jeg anbefaler sterkt å gripe muligheten til å i så stor grad som mulig å nytenke hele strukturen på faglig grunnlag og utfordre tidligere pålegg og studieadministrative begrensninger. Rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2015) og veiledningen til denne (Nasjonalt råd for lærerutdanning, 2017) gir handlingsrom for og oppfordrer nettopp til meningsfulle kvalitative sammenhenger og ikke kvantitative strukturelle skott.

Ideer og mulige begynnelse 1:

EMNER SOM INTEGRERER PEDAGOGIKK OG FAGDIDAKTIKK

Man kan vurdere å nytenke og løse opp emnestrukturer ved

- å ikke skille mellom pedagogikk og fagdidaktikk, eller
- å ha emner som inneholder både pedagogikk og fagdidaktikk

Et innspill til drøfting:

Fire emner der begge inneholder pedagogikk og fagdidaktikk

Fulltidsstudenter:

Første semester PPU KMD 1 og 3, eksamen høstsemesteret

Andre semester PPU KMD 2 og 4, eksamen vårsemesteret

Deltidsstudenter:

Første semester PPU KMD 1, eksamen høstsemesteret

Andre semester PPU KMD 2 eksamen vårsemesteret

Tredje semester PPU KMD 3, eksamen høstsemesteret

Fjerde semester PPU KMD 4, eksamen vårsemesteret

I alle emnene inngår fellesundervisning i pedagogikk og fagdelt undervisning i didaktikk. Som eksempel kan f.eks. det som nå omtales som semesteroppgave knyttet til musikkfaglig hoveddisiplin i musikkdidaktikkemnet MUDI201 inngå som eksamensarbeid i nytt emne PPU KMD 1, der studentene kan anvende teori både fra

pedagogikk (f.eks. læringsteori og motivasjonsteori som ofte vil være relevant, men i nåværende struktur er problematisk) og musikkdidaktisk teori i oppgaven, og den kan leveres i høstsemesteret siden emnet avsluttes da.

En variant av samme forslag: To emner som begge inneholder både pedagogikk (felles) og fagdidaktikk (delt), hver på 30 studiepoeng. Fulltid tar begge samtidig, deltid tar et hvert studieår. Begge emner går over to semester. For å unngå opphopning av eksamener for fulltidsstudenter på våren innføres større obligatoriske arbeidskrav/mappeinnleveringer og antall avsluttende eksamener i vårsemesteret reduseres.

Ideer og mulige begynnelse 2:

FLEKSIBEL OG STUDENTILPASSET PRAKSIS

Man kan vurdere å ha en mer fleksibel og studenttilpasset emneplan for praksis. Rammeplanen krever at 50% av praksis er i grunnskolen og videregående skole, og at alle skal i begge skoleslag, uten å spesifisere hvor mye i hvert skoleslag. Den stramme praksisplanen for musikk slik den er nå er krevende å gjennomføre, og ikke like relevant for alle fagbakgrunner i musikk. Det anbefales å fylle minimumskravene fra rammeplanen, og utover det lage individuelle praksisplaner basert på studentenes faglige bakgrunn, interesser, kompetanse og hva som rent praktisk lar seg gjennomføre. Det bør gir rom for at M-studenter og KD-studenter kan ha felles praksis, f.eks. i et skoleprosjekt der musikkfaget og kunst- og håndverksfaget samarbeider. PPU KMD kan også være på tilbudssiden og ta initiativ til slike prosjekter.

Ideer og mulige begynnelse 3:

FORSKNINGSFORANKRING OG FOU-OPPGAVE

I studiet slik det er i dag er det flere mindre skriftlige oppgaver som i varierende grad har FoU-preg. Man kan vurdere å erstatte disse med et større avsluttende eksamensarbeid som integrerer pedagogikk og fagdidaktikk som kan hente empiri fra eller være integrert i praksisopplæringen. I Nasjonale retningslinjer for PPU – A er dette vektlagt, og innføring av et slikt arbeid vil kunne både styrke integrasjonen av pedagogikk, fagdidaktikk og ev. praksisopplæringen, og samtidig gjøre programmet mer i samsvar med de nasjonale retningslinjene. Man kan merke seg at det i veiledningen gjøres eksplisitt at FoU-arbeidet kan omfatte både vitenskapelige og kunstfaglige arbeidsformer. I forhold til forslagene over om struktur kan arbeidet med denne oppgaven plasseres i emnet PPU KMD 4. En slik oppgave vil kreve noe undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode (noen studenter vil være kjent med dette fra før, oppgavens design må antagelig i noen grad tilpasses studentenes akademiske forutsetninger). Fra nasjonale retningslinjer:

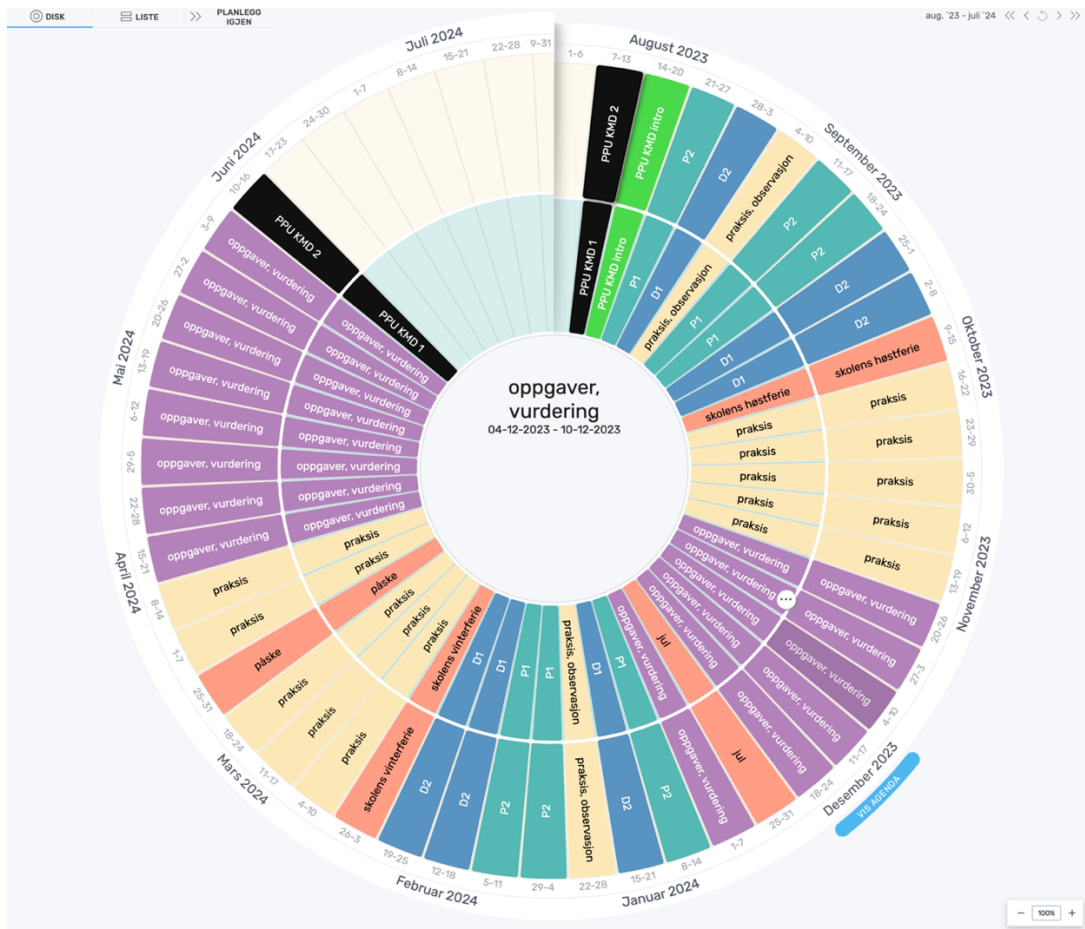
3.1. Forskningsforankring

I tråd med lov om universiteter og høyskoler skal lærerutdanningen være forsknings- og utviklingsbasert (FoU-basert). Det innebærer at utdanningsprogrammet skal formidle og engasjere studenten i vitenskapelige/kunstfaglige arbeidsformer, kritisk tenkning og anerkjent, forsknings- og utviklingsbasert kunnskap. FoU-baserte læringsprosesser skal fremme studentenes selvstendighet, analytiske ferdigheter og kritiske refleksjonsevner, slik at de som lærere kan ta i bruk ny kunnskap og videreutvikle egen kompetanse, sin profesjon og sin arbeidsplass etter endt utdanning. Den som underviser i lærerutdanningen, bør være del av et fagmiljø der det forskes, drives kunstnerisk og pedagogisk utviklingsarbeid, publiseres og formidles. Institusjonene skal legge til rette for at studentene skal kunne delta i pågående FoU-baserte prosjekter og kunne initiere egne prosjekter. En FoU-basert tilnærming i praksisopplæringen kan f.eks. handle om aksjonsforskningsprosjekter, utprøving av undervisningsmetoder og -organisering og samarbeid med eksterne aktører. (Nasjonalt råd for lærerutdanning, 2017, s. 5)

Ideer og mulige begynnelse 4:

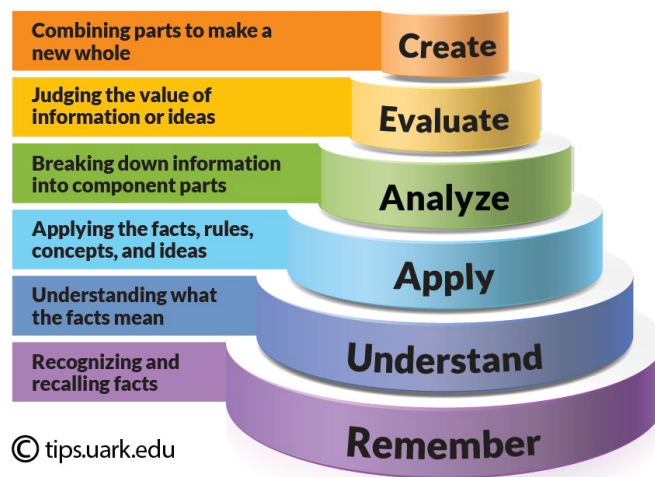
SPIRALPROGRESJON OG TRINNVIS PROGRESJON

Vedlagte årshjul illustrere deltidstudiet og heltidsstudiet. Den indre sirkelen er Deltid 1, den ytre sirkelen er Deltid 2.

(Osa, 2023)

For å skape meningsfulle sammenhenger i studiet både for heltids- og deltidsstudenter kan samme temaer behandles samtidig for Deltid 1 og Deltid 2. I Deltid 1 vektlegges at studentene tar til seg kunnskap, forståelse og anvendelse av kunnskap, i Deltid 2 vektlegges refleksjon, kritikk og selvstendig tenkning. For heltidsstudentene (tilsvarende Deltid 1 + Deltid 2) vil de da i samme uke hovedsakelig arbeide med å ta til seg kunnskap om et tema (Deltid 1) og forholde seg kritisk og reflektert til samme tematikk (Deltid 2). For deltidsstudentenes perspektiv kan progresjonen forstås som basert på spiralprinsippet; samme tema blir behandlet begge studieår, men på ulik måte og med ulik dypde og krav til selvstendighet. For fulltidsstudentene blir progresjonen mer trinnvis, der de gjennom studiet samtidig arbeider med å ta til seg, forstå og bruke kunnskap sammen med Deltid 1 og senere i samme uke arbeider med refleksjon og mer kritiske perspektiver sammen med Deltid 2. Dette er en modell som kan være aktuelle for noen emner, ikke alle, men kan bidra til bedre opplevd helhet. Prinsippet bygger på at Deltid 2 er på høyere nivåer i Blooms kunnskapstaksonomi:

(Shabatura, 2022)

PPU i kunst, musikk og design: Egenart

PPU i kunst, musikk og design er den eneste utdanningen i sitt slag. Hvordan kan det gjøres til en styrke? Hva skal være unikt med å ta PPU i kunst, musikk og design ved KMD i Bergen? Det oppfordres til å utvikle en stedsspesifikk kunstfaglig PPU som gjør at studenter som tar denne får med seg noe unikt og særegent for akkurat dette studiet. Det kunne vært en integrert kunstfagdidaktikk som er felles for alle studentene, det kan være en særegen kunstfagpedagogikk, det kan komme til uttrykk i pensum og emneplaner som tilfredsstillende nasjonale krav og som samtidig er unike, originale og nyskapende og i kunst, design og musikk. Hvordan kan det i større grad åpnes opp mellom fagstudier på fakultetet og PPU? Hvordan kan vår PPU i større grad integreres i (lokal-)samfunnet? Hvordan kan PPU i større grad bidra til og være en del av fakultetets Strategiplan 2023–27? (Fakultet for kunst musikk og design, u.å.).

Referanser

Fakultet for kunst, musikk og design. (u.å). Strategiplan 2023-27. <https://kmd.uib.no/no/om-Fakultet-for-kunst-musikk-design/strategiplan>

Kunnskapsdepartementet. (2015). Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-21-1771>

Nasjonalt råd for lærerutdanning. (2017). Nasjonale retningslinjer for praktisk pedagogisk utdanning – allmennfag. https://www.uhr.no/_f/p1/i13d351d8-d4a8-4c93-ac64-f0d2fbbdc6c6/godkjente-retningslinjer-ppu.pdf

NOU 2013:3 (2013). PPU's relevans for undervisning i skolen. En kartlegging av studenters og nyutdannede læreres oppfatninger. https://www.nokut.no/contentassets/9989482e51f1473786a8037c4b71b46d/lid_stein_erik_ppus_relevans_for_undervisning_i_skolen_2013_3.pdf

Osa, Tom Eide. (2023). Årshjul PPU KMD. Arbeidsdokument.

Shabatura, Jessica. (2022). Using Bloom's Taxonomy to Write Effective Learning Outcomes. <https://tips.uark.edu/using-blooms-taxonomy/>

Universitetet i Bergen. (u.å.). Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning i kunst, musikk og design. <https://www.uib.no/studier/PPU-MUS/plan>